

Situació actual de la història i de la cultura catalana.

I) Introducció

Plasir que sento en poder parlar a Montserrat, així de la vida catalana i de l'apiniualitat catalana en tant aspectes. Plasir i emoció. El llibertat d'apetit per poder-me enfrontar problemes del moment actual, problemes que ja no són de l'obliu, sinó del moment present, després d'aquest període que restaria anomenat l'insubmissió.

No puc, però, promunciar una conferència. ~~Kaldus són plaus, i encara~~ cas les meues paraules linden el punt de la meditació interior. Tenim tanta ans de què parlar als catalans avui, que solament amb gran resistència podem desenvolupar-les.

El tema central n'és el de la pesa del punt sobre H^e i C^e catalana. Però no n'és ni rígid, ni doctrinari. ~~Parla~~ També oblidant les regles clàssiques d'una conferència o d'una lliçó. Fa algunes manades, inestables, i m'inspira una mica fora del tema. Però me n'he després. Em sembla que val la pena.

II. El xoc de dues concepcions de la història

Començaré per una anècdota. Inten a l'estiu de 1935. Cervera, ~~però~~ ^{però} abans varem dels aspectes. Un publicista hi havia publicat en un diari un article sobre dos opuscles. En un article sobre la relació entre història i sentiment nacional. En l'altre, un altre, sobre un jueu erudit que havia publicat ~~un~~ ^{uns} plaus ~~de~~ la política romanesca del rei Catòlic. El diu que, ~~alguns~~ ^{alguns} ~~del~~ ^{del} ~~seu~~ ^{seu} ~~però~~ ^{però} ~~havia~~ ^{havia} ~~estat~~ ^{estat} ~~una~~ ^{una} ~~resultats~~ ^{resultats} ~~del~~ ^{del} ~~document~~ ^{document}, ~~no~~ ^{no} ~~havia~~ ^{havia} ~~tingut~~ ^{tingut} ~~resque~~ ^{resque} ~~una~~ ^{una} ~~idea~~ ^{idea} ~~en~~ ^{en} ~~el~~ ^{el} ~~plet~~ ^{plet} ~~del~~ ^{del} ~~papers~~ ^{papers} - la del compendi - i que solament amb l'ingenuïtat de l'any i d'opaci el feu aparèixer com a ~~part~~ ^{part} ~~del~~ ^{del} ~~document~~ ^{document} ~~en~~ ^{en} ~~la~~ ^{la} ~~publicació~~ ^{publicació}. El publicista ~~però~~ ^{però} ~~parla~~ ^{parla} ~~a~~ ^a ~~la~~ ^{la} ~~pietà~~ ^{pietà} ~~al~~ ^{al} ~~jove~~ ^{jove} ~~erudit~~ ^{erudit} i li retreu de mancar a la fe nacional.

El jove emittí amb tota pura energia en una carta oberta, que suposadament
operaria una llarga polèmica als períodes del temps. El nucli principal
va acabar de llegir diversos cicles de "judicis" per història - "la història
no és una cosa".

Ab 22 anys de distància sembla que aquest és el moment en que podem
fixar la ruptura entre dues èpocques històriques: la República i la Franco
Cívica. És una ruptura extraordinària, que marca un punt alt en la representació
múltipla del pasat català, a més d'una diferenciació radical en el concepte de
nacionalitat entre dues generacions.

Aquesta diferenciació ~~se produí~~ s'he desenvolupat després, amb
molta més lentitud perquè he imperat la llei del silenci - d'una banda - i
de l'altra la del respecte. ~~Avui hem ja prou per fer un~~ De 1954, però,
els resultats no se ja comptar-se i fer-ne balanç. ~~La història mantenia pot~~
considerar-se vençuda. Quins són els inconvenients i avantatges de la situació?

III ~~Abans de contestar a aquesta~~ Qüestions de mètode: la història i les generacions
La importància del pasat. Per què?

Abans de contestar a aquesta pregunta, hem d'examinar 2 problemes:

1º Importància de la història com a element cultural.

No oblidem certament l'importància històrica. No vull dir
amb permissió de Compte - que qui té clars història pasat ho clare de
l's desenvolupar. Solament en referència proper i instrumental en la creació i
la vida política. Representació ~~coacta~~ del pasat per una generació in-
fluència importantment a la següent, la qual, però, pot fer una nova
acció, i així va seguint.

2º Les generacions. Nova metodologia històrica la admet amb certa
afinament. Però és un fet estabert, especial: ~~país de poble tradició~~
~~poble significació cultural i estable estructura soci~~ monolítica estructura
social i d'escassa profunditat cultural i política, ~~no tota de~~
~~consciència en document~~ on qualsevol la desenvolupa de l'inscrició col·lectiva

es transformen en literatura que ho s'inventa tot. A la U: d'Espanya es
quererem una realitat, admesa per uns malistes participants. Ara
bé, la generació no és mecànica. Obceco a ~~impulsos~~ ~~del~~ ~~causa~~ ~~per~~ ~~de~~
pucis davant aires purques, i s'poden veure amb el granisme mi hute -
lent.

15'

II La generació de 1808 a 1936

- Admetent això: la generació catalana son:
- 1808: ~~inf.~~ Vell Requin
 - 1838: ~~Victòria~~ ^{Victòria} ~~del~~ ~~Romanticisme~~ ^{del Romanticisme}
i: ~~espit~~ ^{espit} ~~liberal~~ ^{liberal}
 - 1859: ~~Guerra~~ ~~de~~ ~~Tenue~~ ~~francesa~~
~~la~~ ~~longada~~ ~~del~~ ~~Jos~~ ~~Planck~~
 - 1868-1896: ~~la~~ ~~generació~~ ~~antiga~~ ~~y~~
~~frata~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~Tenue~~ ~~francesa~~
 - 1901: ~~la~~ ~~generació~~ ~~del~~ ~~popant~~
 - 1917: ~~La~~ ~~a~~ ~~C~~ ~~I~~ ~~frase~~ ~~romantical~~
 - 1936: ~~La~~ ~~a~~ ~~C~~ ~~frase~~ ~~civil~~

Examinem-les amb qualche detall i reparem una mica el nostre

parlat recent

- 1808 - política: ~~enfrenada~~ ~~Antoni~~ ~~Riquin~~, l'ablitament a la colònia
- 1896 - ~~carminis~~ ~~social~~: ~~enfrenada~~ ~~des~~ ~~país~~ ~~per~~ ~~la~~ ~~guerra~~ ~~civil~~ ~~i~~ ~~la~~
~~depenis~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~conjuntura~~
- intel. i sup. intel. liberal: ~~filosofime~~ ~~decadent~~ ~~gratit~~ ~~a~~
~~es~~ ~~primera~~ ~~injeccions~~ ~~del~~ ~~romanticisme~~
- Desorientació i impermissió ~~excultural~~. ~~Re~~. ~~romantisme~~.
- obra literària: ~~Amplia~~. ~~Admiciació~~ ~~pel~~ ~~Cap~~
~~prop~~ ~~a~~ ~~Rafanell~~. ~~Prany~~.

1833

- intel. liberal: ~~reclús~~ ~~del~~ ~~Romanticisme~~, ~~literari~~ ~~e~~ ~~que~~ ~~per~~ ~~mis~~,
~~conservador~~, ~~de~~ ~~mé~~. ~~En~~ ~~realitat~~, ~~el~~ ~~Romanticisme~~
~~altre~~ ~~sols~~ ~~un~~ ~~país~~ ~~que~~ ~~està~~ ~~redreçant~~ ~~se~~ ~~i~~ ~~que~~ ~~el~~ ~~pa~~
~~revis~~ ~~com~~ ~~e~~ ~~participant~~. ~~D' ~~ací~~ ~~de~~ ~~ferente~~ ~~trajetoris~~
~~a~~ ~~Catalunya~~ ~~i~~ ~~Prany~~.~~
- obra literària: ~~Paper~~ ~~de~~ ~~Baines~~ ~~i~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~universitat~~ ~~(Català)~~, ~~Prany~~.
~~Paper~~ ~~de~~ ~~Prany~~: ~~Paper~~ ~~de~~ ~~Prany~~. ~~En~~ ~~el~~ ~~lligat~~
~~de~~ ~~la~~ ~~generació~~ ~~antiga~~. ~~Es~~ ~~refi~~ ~~de~~ ~~a~~ ~~Catalunya~~, ~~per~~
~~l'entit~~ ~~neoclassica~~ ~~per~~ ~~també~~ ~~Pi~~ ~~Prany~~. ~~Prany~~
- Política: ~~el~~ ~~país~~ ~~s'orna~~ ~~a~~ ~~governa~~ ~~el~~ ~~mateix~~. ~~A~~ ~~més~~, ~~per~~ ~~vol~~
~~conscient~~ ~~de~~ ~~l'~~ ~~enfrenada~~ ~~a~~ ~~Català~~, ~~vol~~ ~~redreçar~~ ~~Espanya~~.

El centralisme liberal es un centralisme de tipus catalanòide.
En això es perduran molt anys.

econòmic social: es refan estructures. Ceba i el bisbit. Catalunya
empenya a ~~redagar-se~~ ~~tratar-se~~ a adquirir una prosperitat. Però
això no s'impromet fins al 1845. Formari a la burgesia del XIX

1859

econòmic: ^{lujà} boom de l'economia catalana. Ceba i Filippius. els
coloniats i els pescanils, tot mansa. Epoca de la mina.
boom demogràfic. El país s'atura a la seva plenitud.

social: Formació del proletariat. Estructuració de la nova pagesia
Anticament per la Universitat: Rubí, Mols.

intel·lectual: Elvira c. El català s'impura, ^{elven.} sobretot per de tota
una font impregnació catalana. Paper del Calen-
sar del País.

Obra història: ~~de Bofauell~~ Bofauell: A. de Bofauell: 11ª crítica
Victor Daladier: 11^a de Catalunya

Política: Culmine i ideal prosperitat hispànica, amb la nota
democràtica de la independència a Catalunya. La
nova Espanya llavors admetia la llibertat catalana

1876

Renaixença

econòmic social: nou boom espectacular economia catalana. Colònia
i pescanils. Conquesta del mercat espanyol - gran
afar. Catalunya arriba fins a Espanya.

social: tendència a la polarització capitalista. ~~Requis~~ Primera
gran moda s'immigratòria

Intel·lectual: Recerca d'un valor ètic al moviment de la
dua generacions anteriors. Tercer del català

Obra història: Anselm - Pella - Sanyer (Romanticisme, amb
els primers influències espanyols, notables a emoció

Política: Origen de la política de reforma Espanya. Unió de
federal i calim d'induct, a l'època de la catalanitat

1901

econòmic social : la crisi ^{catàstrofe} / a temptellar l'indústria i l'economia catalana.
Situació de desequilibri, a que s'ha sumat guerra mundial.
Aparició França del projecte de unificació capitalista.
Predomini de la burgesia.

Intel. actual : Més demòcracia, Wagnerianisme. El Romantisme
que ha estat el perdur. En un cas que deu ser amenaçat.

Les derivacions pràcticas)
(ensaïst. universitari)
Inst. Int. Catalans

Obras històricas : Canaleta, Sagana, Sitó, Masó, etc.
(ensaïst. d'entre cançons aomen tipus romàntics

Polític : Autonomia de l'Espanya gran.

1917

econòmic social : el cop de 1917 mes. ~~El Cami al...~~ Summissió
cat. n'aportà com un gran net Espanya. De rebre; Barcelona
& unificació en capital espanyola.
Situació d'extrema precarietat provoca crisi política catalana

Intel. actual : Predomini del noucardisme i de la generació del 17.
Anarquisme en el terreny de la poesia. Reforzament
universitari de Barcelona (Gua, Xicau, Bondi, etc.)

Obras històricas : < Paldenís / ~~Noves~~ Sitó i n'ha unificació amb
R. W. Negre / tipus romàntics.

Polític : Catalanisme penitenciat. Separatisme català.

3. la generació dominant.)
| ministèri:
| Finances:
| Indústria:

D'aquesta generació n'hi ha molts de supervivents. La rivalitat i la
1936 per unificació en el principi de motiu de l'immobilisme actual.

→ També hi ha un problema: persistència de la vella fórmula mental
(adhesió intel·lectual i anarquista)

→ Impugnabilitat - fins imprementable - actitud de dubte: abandó
de la cultura catalana - excepte per - . No responsabilitat
davant del país, ni dels que embarcaren a aventura.

1936 summissióal: desapareixent i trilateralitat del país, sense resistència

→ empíricament i l'acció d'altres, d'intel·ligència aparent ~~en~~ protecció.

intel·lectual: ^{reclament de la cultura catalana} negació ven negació de la autenticitat i del valor ítiu.

deu història: batalla entre el Romanticisme.

V Balans entre els guanyats i perduts:

Que ~~solament~~ ~~un~~ ~~guanyat~~.

~~s'ha perdut i tota de~~

La Història Romàntica és una història d'escapisme. Una història de om i de desolat. Una història inflamada per la passió. Parlava sovint del poble català, però ho ignorava tot. En feu imatge i ideal de la institució i del temperament. No té en compte dissociació d'idees, ni d'estructures.

La Nova Història a bar i a tradició, en fet de problemes, d'estructures, d'ambició i d'orgull, i de moralitat. Toca el punt fútil del nostre pensament, i de ja el hi veu en un sentit comprensible.

Futur Catalunya

Les dèries Catalanes? No. La idea per damunt del fet històric. No

de la unitat i de la unió, que s'annexiona per l'efort de cada dia. En part, però general. Ven d'efort i les dificultats i ensenya a la gent que no deu esperar, que s'obra i llarga. i ~~el triomf i la~~

A més, ensenya veu el problema nacional tota un angle d'altres. La nació és el que i a capaç de manifestar-se en forma d'idees. Sap que ni la de modernitat i el estat de farruca, la 2ª contemporània a d'ella. Com a les seus unitat mundials, la nació és un element bàsic de la futura organització cultural i política.

VI. Respecte a aquest panorama, que dicem el fins?

els fons ensen un un sol bloc el del 17-38. Al primers el cons-derem responsable de l'humilitat. Als segues el hem per una espirita, que no han fet el per omnia la ma ni preparar el seu adreccionament. Hi ha un altre queraunal parvi, que manipulara un dia o altre.

Creem en l'apiciencia, en tot els camps. En el social, ~~al~~ l'obediencia romanida cedent el camp a l'obediencia ciutadana. ¿que avia beneficiaria el comunisme? En una probabilitat. Pero tambie pot beneficiar a una obediencia ciutadana, fora de la rebuda del de l'anarquisme i del socialisme me apot de la revolucio messianica, fora tambie del manteniment aquest antitendencial (Creem que hi ha element que continuen donant la culpa a tot al deus).

Creem en l'europisme i dicem que una cultura catalana, sola i valida una independencia, enguadrada al cans del problema d'Europa que l'apunt catala hispanic ni a capax de demar en catala la tonica alta del problema del moment. Valen una cultura de casa al poder, noletat autenticia, que no es engany; precisament de del punt erita eler i moral

10 Creem en el adrez de Catalunya, i que tot hi antitendenciu, i que ni no ho fem, en abandonam un col-locam en el museu de la patria.

Cal fer omes molta barca per o expunde a aquesta esipencia. Hi stem preparat? Jo sent que no. Soc optimista en molta mes: en el pais i en la me gent. Pero no en la preparacio que caldris. Hem perdit mana temps. Bo veia hura de recuperar-lo en un aprox col-lectiu, que aplegua tota la voluntat. hi cura a propi per de nota el manell de la moneda i la flura a memoria.